Boekbespreking

Rogier Lange, Alphons van Winden, Peter Twisk, Jos de Laender & Chie) Speer, 1986: Zoogdieren van de Benelux. Herkennen en onderzoek. Uitgave Jeugdbondsdrukkerij; 193 pp., 140 ill. (afbeeldingen, kaarten en tabellen) in zwart-wit (excl. 42 afb. bij de soortbeschrijvingen) en 8 kleurenplaten. Prijs ƒ 13,50; verkrijgbaar bij N.J.N. te 's-Graveland, A.C.J.N. te Zeist en J.N.M. te Gent, België.

A!s regel beslaan natuurgidsen zoals vogel- en zoog-diergidsen een ruim gebied en een groot aantal soor-ten. Daardoor is de informatie beperkt en sterk gericht op het herkennen. De markt voor zulke gidsen raakt langzaamaan verzadigd. Dat lijkt de weg vrij te maken voor meer gedetailleerde gidsen voor kleinere gebie-den, zoals de recentelijk verschenen amfibieën- en reptielengids van de Benelux. Die lijn wordt nu doorge-trokken door de nieuwe zoogdierengids van de Bene-lux.
Deze gids geeft over een breed front informatie over de zoogdieren (inclusief exoten) van het gebied, met uitzondering van de hoefdieren en de zeezoogdieren. Het begint met een inleiding, die deze naam met recht mag dragen, en een systematische soortenlijst. Het sluit af met algemene, praktische informatie zoals tijd-schriften, verenigingen, index. De 175 pagina's daar-tussen zijn verdeeld over drie onderwerpen. Eerst wor-den twee determinatiesleutels gegeven op uitwendige en op schedelkenmerken, beide voorafgegaan door een inleidend hoofdstuk over maten en termen. Aan-sluitend worden zoogdiersporen beschreven (uitwerp-selen, loopsporen, vraatsporen en bewoningsporen). Vervolgens komen de afzonderlijke soorten aan bod. Hun beschrijving volgt de opzet: uiterlijk, biotoop, voedsel, leefwijze, geluid, (trek), inventarisatie, ver-spreiding en literatuur. Dit wordf gevolgd door een kort hoofdstuk over bedreigingen en de exotenproblema-tiek. Het derde onderwerp betreft het onderzoek: op-zet, technieken e.d., en sluit af met statistische wen-ken.

Deze gids verdient alle aandacht. Een bescheiden opzet en prijs zijn gecombineerd met een zeer zorgvul-dige aanpak en uitvoering. Een veelheid aan aspecten van de inheemse fauna wordt behandeld op een wijze

die zowel wetenschappelijk verantwoord als voor een breder publiek toegankelijk is en die aanzet tot actieve interesse. Dat doet niet af aan het feit dat er zeker ook op- en aanmerkingen kunnen worden geplaatst. De schedeldeterminatiesleutel b.v. is nogal strak en 'mu-seaal' (uitgaand van optimaal materiaal, terwijl aan los gevonden schedelresten vaak wat mankeert), geeft nogal eens absolute in plaats van meer morfologische, relatieve maten, gebruikt vaak een combinatie van onderling niet gewogen kenmerken en is soms wat ge-ïdealiseerd (zie b.v. onderscheid tussen wilde kat en huiskat); ook kan maar langs één weg bij een bepaalde soort worden uitgekomen. Dit zij de opstellers ove-rigens graag vergeven, ook flora's die al een eeuw be-staan en inmiddels vele malen bewerkt, zijn wat dat betreft nog steeds onderwerp van verbetering. Boven-dien ondervangen de zeer functionele en nauwkeurige illustraties een deel van deze kanttekeningen. Wat we! jammer is, is dat niet zoals bij de andere hoofdstukken bij de determinatiesleutels en het hoofdstuk over be-dreiging en exoten literatuur wordt vermeld (b.v. Yal-den, The Identification of British Bats). Een kantteke-ning van een geheel andere aard betreft het hoofdstuk onderzoek, met name het werken met vallen. Hier had nadrukkelijker ingegaan kunnen worden op zin en on-zin, perspectieven en risico's om minder verantwoord enthousiasme te beteugelen. Het zij gezegd dat het werk in de eerste plaats bedoeld is voor de leden van jeugdbonden voor natuurstudie, en dat ieder ander wordt aanbevolen zich eerst bij die bonden of bij een andere instantie zoals het Rijksinstituut voor Natuurbe-heer te oriënteren voordat hij of zij vallen gaat uitzet-ten.

Al met al is het een lofwaardig initiatief dat brede be-kendheid verdient. De subsidiëring door het Wereldna-tuurfonds, Natuurmonumenten (Van Tienhoven Studie-fonds) en het Jachtfonds is goed besteed. Het werk is zeker ook aan te raden aan ieder die zich met bos bezighoudt of daarin is geïnteresseerd, en biedt vele mogelijkheden om hiermee in de hand bij te dragen aan de kennis van onze inheemse zoogdieren.

J. G. de Molenaar

70